
IMPROVING THE TEACHING QUALITY OF SEWING AND CUTTING TECHNIQUES FOR STUDENTS OF FASHION DESIGN AT THANH HOA UNIVERSITY OF CULTURE, SPORTS AND TOURISM

Tran Dinh Loc

Thanh Hoa University of Culture, Sports and Tourism

Email: trandinhloc@dvttdt.edu.vn

Received: 05/12/2023

Reviewed: 26/12/2023

Revised: 10/01/2024

Accepted: 26/01/2024

Released: 31/01/2024

DOI: <https://doi.org/10.55988/2588-1264/186>

In recent years, the garment industry has played an important role in the country's economic development. However, product processing based on cheap labor is a highlight of the garment industry in Vietnam. Thus, graduates of Fashion Design find difficulties in applying a good job of a fashion designer. As a result, it is so important for us to improve the subjects of sewing and cutting techniques for students of Fashion Design at Thanh Hoa University of Culture, Sports and Tourism

Key words: Fashion design; Sewing and cutting techniques; Teaching quality

1. Giới thiệu

Việt Nam hiện nay là một nước gia công sản phẩm may mặc, là thị trường lớn của thế giới do ưu thế về nhân công lao động giá rẻ. Trước đây, các công ty may mặc tập trung ở các thành phố lớn như Bình Dương, Bắc Ninh, Bắc Giang, tuy nhiên đến nay các công ty may mặc do nước ngoài hoặc trong nước đã có mặt khắp nơi, đến từng huyện, xã, nơi tập trung đông dân cư. Điều này đã giải quyết công ăn việc làm cho phần lớn lao động phổ thông ở địa phương dồi dư, tạo ra nguồn thu đáng kể cho gia đình và xã hội. Theo số liệu mới nhất của Hiệp hội Dệt may Việt Nam (Vitas) công bố, 6 tháng đầu năm 2023 so với cùng kỳ năm 2022, kim ngạch xuất khẩu dệt may ước đạt 18,6 tỷ USD [4], mặc dù vậy ngành dệt may Việt Nam đang đứng trước nhiều thách thức trong đó đào tạo kỹ năng nghề, nhân lực cho chuyển đổi xanh, chuyển đổi số để tính đến nguồn lao động bền vững vẫn chưa đảm bảo.

Để có nguồn lao động được đào tạo kỹ năng nghề cho chuyển đổi xanh, chuyển đổi số, nguồn lao động bền vững đáp ứng nhu cầu xã hội thì việc làm của các cơ sở đào tạo phải đi trước một bước, từ việc khảo sát nhu cầu nguồn lao động, đánh giá thị trường may mặc bền vững... đến việc đào tạo là một quá trình có tính chiến lược.

Trong đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho thị trường may mặc ở bậc học đại học, cao đẳng thì môn học Kỹ thuật cắt may có vai trò quan trọng trong việc nắm bắt các công nghệ, các kỹ thuật để tạo ra những sản phẩm chất lượng.

Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa đã có bề dày trong công tác đào tạo ngành Thiết kế thời trang, ngay từ khi nhà trường còn là trường cao đẳng (2004 - 2010) và khi nhà trường nâng cấp lên trường đại học (2011) đã mở và đào tạo ngành Thiết kế thời trang. Do vai trò của môn học, trong ngành học Thiết kế thời trang đối với vị trí việc làm của sinh viên khi tốt nghiệp ra trường là cần thiết và thiết thực như cung cấp kiến thức, phương pháp cũng như rèn luyện những kỹ năng nghề nghiệp để hình thành khả năng thực hành nghề nghiệp: cảm quan về kiểu dáng, đường nét trang phục, cảm giác tốt về sự cân đối và tỷ lệ của sản phẩm thời trang, kỹ năng quan sát vừa tổng thể vừa chi tiết; bên cạnh kỹ năng trên thì đôi bàn tay làm việc vừa khéo léo song cũng dứt khoát để chấp nối những chi tiết rất nhỏ của sản phẩm.[6]

Sinh viên học ngành Thiết kế thời trang ở Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa, khi tuyển đầu vào hầu hết xét tuyển bằng kết quả môn văn qua học bạ hoặc lấy kết quả điểm thi môn văn trong kỳ thi Trung học phổ thông quốc gia, đồng thời dự thi hai bài năng khiếu mỹ thuật. Tuy nhiên, trong quá trình học môn học Kỹ thuật cắt may do yếu tố chủ quan và khách quan dẫn đến kết quả học và thực hành chưa cao. Với lý do đó, việc nghiên cứu thực trạng tìm ra những tồn tại, xây dựng giải pháp nâng cao chất lượng dạy và học môn Kỹ thuật cắt may cho sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa là rất cần thiết.

2. Tổng quan nghiên cứu vấn đề

Thời trang là trang phục theo thời, là tập hợp những thói quen và thị hiếu phổ biến trong cách mặc, thịnh hành trong một không gian nhất định, vào một khoảng thời gian nhất định [6]. Ví dụ, thời trang của phụ nữ Việt Nam thời phong kiến là áo tứ thân, khăn mỏ quạ; thời kỳ cuối thế kỷ 19 đầu thế kỷ 20 là bộ quần áo bà ba và hiện nay là quần âu áo sơ mi, váy...

Ngành Thiết kế thời trang đào tạo ở bậc đại học là đào tạo ra nhân sự có khả năng thiết kế, sản xuất quần áo và phụ kiện phục vụ các nhu cầu của xã hội. Sinh viên ngành Thiết kế thời trang không chỉ thiết kế áo quần mặc thường ngày mà phải có khả năng thiết kế được trang phục dạ hội, thiết kế trang sức, phụ kiện, giày dép... Hội tụ đủ những kỹ năng thiết kế, sản xuất ra những sản phẩm may mặc cho con người.

Kỹ thuật trong tiếng Anh có nghĩa "engineering", có khi còn gọi là ngành kỹ sư, là việc ứng dụng kiến thức khoa học, kinh tế, xã hội và thực tiễn để thiết kế, xây dựng, và duy trì các cấu trúc, máy móc, thiết bị, hệ thống, vật liệu và quá trình. Trong ngành Thiết kế thời trang nói riêng, kỹ thuật cắt may bao gồm tất cả các bước trong quá trình sản xuất sản phẩm may như: chuẩn bị nguyên vật liệu, cắt giấy, vải, may ráp bán thành phẩm và là ủa sản phẩm,...[6].

Trong cuốn “Cải cách giáo dục ở một số quốc gia Đông Nam Á từ thế kỷ XIX đến đầu thế kỷ XX và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam” của tác giả Đặng Văn Chương (2020), có đề cập đến vấn đề cải cách giáo dục, cuốn sách giúp các nhà cải cách, nhà giáo dục và các nhà quản lý có thêm cách nhìn mới đúng hơn về bản chất của hoạt động rèn luyện kỹ năng nghề

nghiệp và sự cần thiết của việc đào tạo kiến thức kỹ năng nghề nghiệp chuyên sâu trong thời gian tới [1].

Theo báo cáo tổng kết luận án "Quản lý đào tạo nghề ở các trường dạy nghề theo hướng đáp ứng nhu cầu xã hội" của tác giả Nguyễn Thị Hằng (2013), "chìa khóa" của sự phát triển các ngành học mang hướng đào tạo nghề như ngành Thiết kế thời trang thì việc phát triển các học phần nghề nghiệp chuyên sâu nhằm mục đích đáp ứng nhu cầu xã hội cần đặc biệt quan tâm [3].

Các công trình nghiên cứu về kỹ thuật cắt may trong ngành Thiết kế thời trang nói chung và nghiên cứu giải pháp nâng cao chất lượng kỹ thuật cắt may cho sinh viên ngành Thiết kế thời trang nói riêng là rất hạn chế. Các tài liệu dạy thiết kế trang phục bằng tiếng nước ngoài và tiếng Việt tương đối phong phú. Tuy nhiên, các tài liệu hiện có đều dành cho chuyên ngành đào tạo sâu về may mặc, tập trung vào những người có đam mê, sở thích và năng khiếu trong lĩnh vực này. Việc tự tìm hiểu và tiếp cận các tài liệu chuyên sâu như vậy có thể khó khăn và đôi khi không phù hợp. Hơn nữa, cách diễn đạt của những tài liệu này cũng gây khó khăn đối với nhóm sinh viên mới nhập học.

Những công trình, kết quả nghiên cứu trên có giá trị nhất định làm cơ sở cho việc nghiên cứu, ứng dụng, giải pháp dạy - học môn Kỹ thuật cắt may cho sinh viên ngành Thiết kế thời trang. Tuy nhiên, phần lớn trong số các công trình nghiên cứu khoa học nêu trên, còn đang thiếu tính thực tiễn, các cơ sở đào tạo, đặc biệt là các ngành học mang hướng đào tạo nghề khó khăn trong việc áp dụng. Vì vậy, tác giả kế thừa và tiếp thu có chọn lọc những kết quả nghiên cứu đã công bố để phục vụ cho mục đích nghiên cứu của mình.

3. Cách tiếp cận và phương pháp nghiên cứu

3.1. Cách tiếp cận vấn đề nghiên cứu

Chương trình đào tạo trình độ đại học ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa tập trung vào những học phần chuyên ngành Thời trang, được xây dựng theo hệ thống từ cơ bản đến nâng cao, từ cắt may dựng rập đến tư duy thiết kế, xử lý chất liệu. Vì thế, chương trình học mang đến cho sinh viên kiến thức tổng quát về hệ thống công nghiệp thời trang, về tư duy và kỹ thuật làm thời trang hiện đại không rập khuôn công thức. Từ đó, giúp các bạn sinh viên có thể sáng tạo chủ động dựa trên nền tảng kiến thức cơ bản. Với những kiến thức và kỹ năng đã được cung cấp, sinh viên tốt nghiệp ngành Thiết kế thời trang có thể làm tại nhiều vị trí như: quản lý thương hiệu, chuyên viên thiết kế tại các thương hiệu thời trang trong và ngoài nước; chuyên viên nghiên cứu, quản lý và dự báo xu hướng thời trang; stylist, nhà tạo mẫu độc quyền tại các công ty thời trang. Không chỉ thế, sinh viên cũng có thể trở thành giám sát sản xuất quy trình may công nghiệp tại các công ty, cơ sở may mặc hoặc làm việc ở lĩnh vực tư vấn thiết kế, chuyên phụ trách tạp chí thời trang hoặc marketing thời trang...

Các khóa học theo hướng rèn luyện kỹ năng thực hành cho sinh viên có thể tìm thấy ở hầu hết các chương trình đào tạo của các trường đại học, cao đẳng có đào tạo ngành Thiết kế thời trang. Tuy nhiên, các nghiên cứu về kỹ thuật cắt may trong ngành Thiết kế thời trang nói chung và nghiên cứu các giải pháp nâng cao kỹ thuật cắt may cho sinh viên ngành Thiết kế

thời trang nói riêng còn rất hạn chế. Có khá nhiều tài liệu dạy thiết kế bằng tiếng nước ngoài và tiếng Việt. Dù vậy, những tài liệu trên đều hướng đến đào tạo nghề chuyên biệt, tập trung vào những người nghiêm túc với sở thích và có tay nghề may quần áo. Việc tự nghiên cứu và tìm hiểu các tài liệu chuyên ngành này là khó khăn, đôi khi không thực tế. Bên cạnh đó, các nhà thiết kế thời trang cũng gặp khó khăn trong việc làm thế nào để truyền đạt tài liệu đến đối tượng bạn đọc chưa có nhiều năng khiếu về thời trang.

3.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện thông qua phương pháp phỏng vấn, thu thập thông tin từ các sinh viên ngành Thiết kế thời trang và giảng viên dạy tại ngành này. Trên cơ sở lý thuyết và tổng kết lại các nghiên cứu tiền nhiệm, tác giả phát hiện ba nhóm yếu tố tác động đến chất lượng dạy học môn Kỹ thuật cắt may cho sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa, đó là: Nhóm yếu tố “Đầu tư cơ sở vật chất”, nhóm yếu tố “Nâng cao nhận thức về học phần” và nhóm yếu tố “Rèn luyện kỹ năng”.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Thực trạng dạy - học kỹ thuật cắt may của sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Việt Nam

Các học phần theo hướng đào tạo kỹ năng thực hành nghề nghiệp cho sinh viên ngành Thiết kế thời trang có thể thấy ở hầu như tất cả các chương trình đào tạo của những trường đại học, cao đẳng có đào tạo ngành này. Các học phần thường thuộc khối kiến thức chuyên ngành hướng đến cái đẹp cân đối, chuẩn xác của các yếu tố trên sản phẩm may mặc như: hình dáng, màu sắc, chất liệu của áo, quần, váy đầm, áo dài hay jacket thông qua việc giảng viên truyền đạt kiến thức và thị phạm cho sinh viên.[3]

Ở thời điểm hiện tại, có rất nhiều cơ sở giáo dục đào tạo cử nhân Thiết kế thời trang trải đều ở cả ba miền như: Đại học Mỹ thuật Công nghiệp, Viện Đại học Mở Hà Nội, Đại học Nghệ thuật - Đại học Huế, Đại học Kiến trúc TP. HCM, Đại học Tôn Đức Thắng,... đây đều là những trường đại học dẫn đầu về đào tạo cử nhân Thiết kế thời trang. Sinh viên theo học ngành Thiết kế thời trang hiện nay có số lượng tương đối lớn. Tuyển sinh đầu vào hầu hết được xét, thi tuyển bằng kết quả của các môn học tự nhiên và xã hội như: Toán - Lý - Anh - Văn. Với quy định khối thi của một số trường đại học như vậy thì số sinh viên có năng khiếu mỹ thuật là rất ít. Đặc biệt, tâm thế học kỹ thuật cắt may của sinh viên khi vào học ngành may rất hiếm, ít các bạn sinh viên nghĩ rằng ngành thiết kế lại liên quan đến kỹ thuật thực hành.

4.2. Thực trạng dạy - học kỹ thuật cắt may của sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa

Nghiên cứu thực trạng học kỹ thuật cắt may của sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa, tác giả nhận thấy các điều kiện đào tạo như: khung chương trình, mục tiêu học phần, chuẩn đầu ra, đề cương chi tiết, giáo trình, nội dung giảng dạy, tổ chức lớp học, cơ sở vật chất, dạy - học của giảng viên và sinh viên ngành Thiết kế thời trang tiệm cận theo tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành như: Mục tiêu của chương trình đào tạo được xác định rõ ràng, phù hợp với sứ mạng và tầm nhìn của cơ sở giáo

dục đại học, phù hợp với mục tiêu của giáo dục đại học quy định tại Luật giáo dục đại học. Bản mô tả chương trình đào tạo đầy đủ thông tin và cập nhật. Chương trình dạy học được thiết kế dựa trên chuẩn đầu ra. Các hoạt động dạy và học được thiết kế phù hợp để đạt được chuẩn đầu ra. Có các quy định về đánh giá kết quả học tập của người học. Giảng viên có trình độ chuyên môn, tích cực cùng nhà trường từng bước thực hiện xây dựng nội dung, chương trình, giáo trình hoàn thiện; hệ thống giáo trình, bài giảng đáp ứng một cách tốt nhất trong công tác đào tạo tại Trường và khoa.

Tuy nhiên, trong tổng số 120 tín chỉ cho cả khóa học, mới chỉ có 15 tín chỉ về kỹ thuật cắt may chia đều cho 05 học phần (Công nghệ cắt may sơ mi nam nữ, Công nghệ cắt may quần âu nam nữ, Công nghệ cắt may váy - áo dài, Công nghệ cắt may áo cưới, Công nghệ cắt may áo khoác ngoài nam nữ), chiếm 12,5% thời lượng đào tạo toàn khóa. Mặc dù chương trình đào tạo đã được cải tiến liên tục trong hơn 10 năm qua, với các đợt vi chỉnh chương trình khung (2 năm 1 lần), tác giả cho rằng thời lượng dạy các học phần về Kỹ thuật cắt may như vậy còn tương đối thấp, chưa đáp ứng được nhu cầu sử dụng lao động của các doanh nghiệp trên thị trường. Đặc biệt là trong bối cảnh Việt Nam là đất nước thuần gia công sản phẩm may mặc, các vị trí việc làm thiên về thiết kế sau khi tốt nghiệp là khá ít và có sự cạnh tranh rất cao.

Hiện nay, điểm chuẩn đầu vào của sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa năm 2023 là 15 điểm, bằng với điểm chuẩn của các năm trước và cũng là mức tối thiểu để đạt điểm chuẩn xét tuyển. Có thể thấy, mặt bằng chung kiến thức sinh viên đăng ký học ngành Thiết kế thời trang là chưa thực sự tốt, dẫn tới việc nhận thức của sinh viên về các môn học nói chung là còn hạn chế. Tuy nhiên, thái độ khi tham gia học tập của sinh viên tương đối tốt, có tính cầu thị, các em thực hiện đủ bài tập, tham gia đầy đủ các buổi học, tỷ lệ sinh viên nghỉ học rất ít, hoàn thành cơ bản các nội dung, bài tập của học phần yêu cầu.

Khi thực hiện phỏng vấn trực tiếp các giảng viên và sinh viên của ngành Thiết kế thời trang, đối với sinh viên, kết quả phỏng vấn cho thấy một số điểm yếu trong các mảng khác nhau. Đối với mảng kiến thức, nhận thấy có phản hồi yếu tập trung vào việc trình bày nội dung yêu cầu của bản vẽ chi tiết bán thành phẩm và phân tích các đặc điểm được mô tả trong bản vẽ sản phẩm. Đối với mảng kỹ năng, phản hồi yếu chủ yếu liên quan đến kỹ năng thiết kế và nguyên lý thiết kế, cũng như kỹ năng may sản phẩm đạt chất lượng cao. Về mảng thái độ, nhận thấy có phản hồi tập trung chủ yếu vào mức độ hứng thú và chia sẻ trong quá trình học kỹ thuật cắt may.

Qua phỏng vấn giảng viên giảng dạy các học phần Kỹ thuật cắt may, kết quả thu được: Các thầy cô thực hiện tốt việc giảng dạy một cách thường xuyên. Một số phương án trả lời như: Giao bài tập ngoài các bài thực hành trên lớp? Tổ chức cho sinh viên phân loại bài? Sự liên hệ giữa kỹ thuật cắt may với các môn học chuyên ngành khác với đặc thù ngành Thiết kế thời trang...

Từ những nghiên cứu thực trạng trên có thể thấy nhận thức của sinh viên về môn học, mục tiêu, chuẩn đầu ra còn chưa rõ ràng. Sinh viên chưa nhìn thấy những mối liên quan trực

tiếp, gián tiếp tới ngành nghề, sự kết nối liên môn trong ngành nghề còn mơ hồ làm cho ý thức học của một số sinh viên chưa ổn định.

4.3. Một số giải pháp

Dựa trên kết quả nghiên cứu thực trạng học Kỹ thuật cắt may của sinh viên, qua phân tích, thực tiễn giảng dạy Kỹ thuật cắt may cho sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa, tác giả đề xuất ba nhóm giải pháp: *Một là*, nhóm giải pháp đầu tư cơ sở vật chất, nhằm bắt kịp xu thế phát triển của ngành. *Hai là*, nâng cao nhận thức về môn học. Đây là nhóm giải pháp mà tác giả nghiên cứu xây dựng nhằm chỉ ra mối liên hệ ở những nội dung, yêu cầu giữa học phần Kỹ thuật cắt may với ngành nghề. Bên cạnh đó khơi gợi ở người dạy và người học những tìm tòi, sáng tạo để thực hành cắt may càng trở nên hữu ích đối với ngành Thiết kế thời trang. *Ba là*, tập trung vào rèn luyện những kỹ năng còn hạn chế trong thể hiện bản vẽ sản phẩm, phân tích, minh họa, những thông số trong bài tập thực hành để hoàn thiện những kỹ năng đáp ứng tốt những yêu cầu học phần.

4.3.1. Nhóm giải pháp đầu tư cơ sở vật chất

Nâng cấp phòng học và thiết bị: Các phòng học riêng biệt và chuyên dụng cho kỹ thuật cắt may là rất quan trọng. Đầu tư vào việc xây dựng và nâng cấp phòng học để đảm bảo không gian học tập thoải mái, đáp ứng nhu cầu và tiêu chuẩn của môn học. Cải thiện chiếu sáng, thông gió, âm thanh và không gian làm việc sẽ giúp sinh viên tập trung hơn và cải thiện hiệu suất học tập. Trong bối cảnh nền công nghiệp dệt may đã chuyển mình nhanh và rõ rệt, việc cho sinh viên tiếp cận với các công nghệ hiện đại là rất cần thiết nhằm bắt kịp xu thế phát triển. Đầu tư vào việc mua sắm và cập nhật các thiết bị, máy móc mới nhất và phù hợp với yêu cầu công nghệ hiện đại trong ngành công nghiệp may mặc. Điều này giúp sinh viên làm quen với công nghệ mới và nâng cao kỹ năng làm việc. Đảm bảo rằng máy móc và thiết bị được bảo dưỡng và kiểm tra định kỳ để hoạt động tối ưu và an toàn cho sinh viên.

Sắp xếp không gian làm việc: Tạo không gian làm việc hiệu quả cho sinh viên trong quá trình thực hành cắt may. Đảm bảo sự sắp xếp hợp lý của các máy móc, bàn ghế và vật liệu để tối ưu hóa quá trình học tập và thực hành. Đồng thời, cần xem xét việc cung cấp không gian riêng biệt cho các hoạt động nhóm và các khu vực để trưng bày và lưu trữ sản phẩm đã hoàn thành.

Mở rộng thư viện và tài liệu: Đầu tư vào việc mở rộng thư viện và cung cấp tài liệu cần thiết để hỗ trợ quá trình học tập và nghiên cứu của sinh viên. Nâng cao sự đa dạng và sẵn có của sách, tạp chí, tài liệu tham khảo, tài liệu hướng dẫn sẽ giúp sinh viên có nguồn tài liệu phong phú để tìm hiểu, nâng cao kiến thức của mình. Đồng thời, cần cập nhật công nghệ thông tin để sinh viên có thể dễ dàng truy cập và nghiên cứu thông tin từ các nguồn tài liệu trực tuyến.

4.3.2. Nhóm giải pháp nâng cao nhận thức về học phần

Sinh viên nhận thức rõ về mục tiêu và chuẩn đầu ra của học phần, có khả năng liên kết và áp dụng kiến thức được học vào thực tế của ngành nghề. Làm rõ đặc điểm đối tượng của ngành nghề thông qua phân tích, minh họa hay các hoạt động học tập, giao bài tập; Kỹ năng vẽ và cắt bán thành phẩm thực hiện theo quy trình chặt chẽ, thể hiện tính trật tự, thiên về mô tả kỹ thuật hơn là sáng tạo nghệ thuật, hứng thú, yêu nghề có trách nhiệm, kiên trì, tỉ mỉ gắn

với ngành nghề.

Hiểu nội dung, yêu cầu đánh giá của mỗi bài: Về nội dung cần hiểu được cấu trúc nội dung các bài học của học phần, qua đó có những chuẩn bị cho việc học. Về mức độ đạt được có những yêu cầu cụ thể trước mỗi bài thực hành, cần phải phân tích chi tiết yêu cầu sát với ngành nghề. Trước khi chấm bài, giảng viên đánh giá bài học dựa trên các tiêu chí đã được đề ra, sử dụng kết quả đầu ra và xem xét sự tiến bộ trong quá trình học tập. Đánh giá diễn ra thường xuyên và bao gồm tất cả các bài thực hành. Ngoài việc được đánh giá bởi giảng viên, sinh viên cũng tự đánh giá kết quả của mình.

Học phần Kỹ thuật cắt may có mối liên hệ với yêu cầu trong bản tiêu chuẩn chất lượng sản phẩm may Tiêu chuẩn Việt Nam TCVN 6054:1995 về quần áo may mặc thông dụng được ban hành bởi Bộ Khoa học và Công nghệ. Phân tích mối liên hệ này giúp xác định nội dung và yêu cầu cần thiết cho ngành thời trang. Mối liên hệ giữa bản vẽ bán thành phẩm, tài liệu kỹ thuật với kỹ năng thực hành cắt may, phân tích được bản vẽ mô tả sản phẩm từ đặc điểm, hình dáng, nét... thể hiện sản phẩm, tạo cho sinh viên hình dung từ hình dáng, kết cấu, chi tiết độ mềm mại, độ cứng của sản phẩm. Việc liên hệ này sẽ giúp cho việc học thực hành cắt may đối với ngành Thiết kế thời trang trở nên thực tiễn hơn.

Môn học Kỹ thuật cắt may có mối liên hệ với các môn học khác trong khung chương trình đào tạo theo một hệ thống liên kết từ kiến thức cơ bản đến nâng cao, từ môn học cơ sở đến môn học chuyên ngành, từ lý thuyết tới thực hành và ứng dụng trong ngành nghề. Hiểu được những vấn đề liên quan giữa các môn học sẽ giúp việc học trở nên hiệu quả. Khi đó, kiến thức mà sinh viên nhận được sẽ có tính hệ thống, đảm bảo và mang tính thực tiễn.

Có thể phân tích một số liên hệ trực tiếp và gián tiếp với các môn học khác, bao gồm Vẽ kỹ thuật, Thiết kế trang phục, Sáng tác thời trang, Đồ họa ứng dụng, Công nghệ sản xuất sản phẩm may công nghiệp và Đồ án tốt nghiệp. Mối liên hệ này giúp sinh viên áp dụng kiến thức và kỹ năng của môn học Kỹ thuật cắt may vào các lĩnh vực khác và phát triển sự hiểu biết toàn diện trong ngành thời trang.

4.3.3. Nhóm giải pháp rèn luyện kỹ năng

Kỹ năng là khả năng làm chủ một công việc cụ thể: Trong môn học thực hành, việc giỏi không chỉ nằm ở hiểu biết mà còn phụ thuộc vào kỹ năng thể hiện. Điều này yêu cầu sinh viên phải hiểu và rèn luyện kỹ năng một cách kỷ luật để đạt được kết quả tốt.

Kỹ năng quan sát và đánh giá mẫu: Cùng với việc rèn luyện khả năng nhạy bén trong quan sát, sinh viên phát triển sự nhạy bén về sắp xếp và cân bằng trong quan điểm của họ. Để kiểm soát và cải thiện kỹ năng này, sau khi hướng dẫn sinh viên về phương pháp quan sát và đánh giá mẫu, chúng ta cần thường xuyên đặt ra câu hỏi để kiểm tra kết quả quan sát của sinh viên, đánh giá mức độ chính xác và khả năng áp dụng linh hoạt phương pháp quan sát. Sau đó, chúng ta có thể kiểm tra cách sinh viên áp dụng phương pháp để đạt được các kết quả như vậy. Điều này giúp xác định khả năng áp dụng phương pháp quan sát của sinh viên và cung cấp hướng dẫn cụ thể cho từng cá nhân.

Kỹ năng vẽ nét: Đóng vai trò quan trọng trong việc làm chủ nét vẽ, thể hiện độ tối sáng của nét và xử lý nét dựa trên quan sát và phân tích mẫu. Đây là một kỹ năng quan trọng từ

bước đầu tiên và xuất hiện trong hầu hết các bài vẽ. Kỹ năng này giúp sinh viên trở nên tự tin và kiểm soát được các thao tác vẽ nét. Tác giả cho rằng cần có những bài tập bổ sung để giúp sinh viên phát triển kỹ năng làm chủ nét vẽ, bao gồm việc vẽ các đường cong lồi lõm có độ cong khác nhau từ 10 cm đến 100 cm bằng bút hoặc phấn, vẽ các đường cong thay đổi độ cong liên tục để mô tả hình dáng cơ thể người, tập vẽ các đường cong đi qua nhiều điểm và kỹ năng xác định tỷ lệ hình dáng sản phẩm dựa trên thông số cụ thể hoặc công thức tính toán.

Ngoài ra, kỹ năng sử dụng thước trong việc vẽ đường thẳng và đường cong để mô tả hình dáng cơ thể người cũng là một yếu tố quan trọng. Kỹ năng ước lượng kích thước của các thành phần trong bản vẽ để sắp xếp chúng trong khuôn giấy hoặc vải có kích thước cố định cũng đóng vai trò quan trọng. Những kỹ năng này cho thấy khả năng thực hiện bản vẽ chặt chẽ ngay từ những bước đầu tiên và đảm bảo rằng bản vẽ đạt đúng yêu cầu. Kỹ năng vẽ nét và sử dụng thước trong môn học cắt may là những kỹ năng quan trọng để sinh viên có thể làm chủ trong việc thể hiện hình dáng và kích thước sản phẩm một cách chính xác. Qua việc rèn luyện và thực hành các bài tập tương ứng, sinh viên có thể phát triển và nắm vững những kỹ năng này.

Đối với kỹ năng may, sinh viên hứng thú trong học tập và có kết quả học tương đối tốt. Các em có kỹ năng may đa dạng các loại chất liệu khác nhau với độ khó cao như: voan, ren, gấm, lụa, cũng như luyện tập kỹ năng làm việc với các loại thiết bị và máy móc công nghiệp như: máy vắt sổ, máy đính cúc, máy thừa khuy, máy di bọ,... Việc thực hành kỹ năng xử lý sản phẩm theo thông số cơ thể vừa đúng chuyên ngành lại có vốn thực tế trong sản xuất sản phẩm giúp sinh viên có tinh thần học tập tốt hơn. Ngoài ra, trong quá trình may ráp các chi tiết bán thành phẩm, sinh viên còn được rèn luyện tính kiên trì, cẩn thận, những kỹ năng này sẽ đáp ứng các yêu cầu và đòi hỏi gắt gao của ngành may mặc hiện tại.

5. Thảo luận

Theo TS. Hoàng Xuân Hiệp - Hiệu trưởng Trường Đại học Công nghiệp Dệt May Hà Nội, một trong ba chính sách thúc đẩy ngành May mặc đối với các nước đang phát triển là tập trung nguồn lực trong nước, nâng cao chất lượng FOB (Free On Board) đối với ngành may mặc [4]. Trong khi đó kỹ thuật cắt may đóng vai trò quan trọng trong quá trình sản xuất và giao hàng FOB bởi bốn yếu tố sau: Chất lượng sản phẩm; Đáp ứng thời gian; Kỹ thuật may đa dạng; Chi phí sản xuất.

Trong quá trình đào tạo ngành Thiết kế thời trang bậc đại học tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa nhìn chung mỗi một học phần trong chương trình đều có một vai trò quan trọng, riêng biệt hoặc liên kết. Tuy nhiên, để nâng cao chất lượng cho cơ sở giáo dục trong quá trình đào tạo, đáp ứng nhu cầu xã hội, giúp việc học tập trên giảng đường với thực tiễn xã hội được đa dạng và hiệu quả hơn thì việc tiếp tục cải tiến chương trình đào tạo là một hướng đi đúng.

Với kết quả nghiên cứu đã chỉ ra được ba nhóm giải pháp nhằm nâng cao chất lượng dạy các học phần Kỹ thuật cắt may cho sinh viên, nghiên cứu này có thể được sử dụng như một tài liệu tham khảo cho các cơ sở giáo dục có đào tạo ngành này. Kết quả nghiên cứu đã

chỉ ra lợi thế của Việt Nam nói chung là nguồn nhân lực lao động rẻ, vì vậy chương trình đào tạo cần phải thích ứng, đổi mới.

6. Kết luận

Đào tạo nguồn nhân lực cho ngành Thiết kế thời trang có những đặc thù riêng, bên cạnh những kiến thức về kỹ thuật đòi hỏi sinh viên một khả năng thẩm mỹ nhất định. Nhận biết bằng ngoại quan, cảm nhận tốt để có thể tạo ra những sản phẩm may mặc vừa đảm bảo tính kỹ thuật vừa đảm bảo tính thẩm mỹ.

Những nghiên cứu, đề xuất giải pháp nâng cao nhận thức về môn học Kỹ thuật cắt may, rèn luyện bổ sung những kỹ năng còn chưa tốt cho sinh viên ngành Thiết kế thời trang tại Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa giúp sinh viên có nhận thức, có mục tiêu cụ thể đáp ứng tốt yêu cầu học phần, đạt chuẩn đầu ra. Môn Kỹ thuật cắt may giúp sinh viên hoàn thiện khả năng của mình mà ngành Thiết kế thời trang đòi hỏi, góp phần nâng cao ngành nghề Thiết kế thời trang đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của doanh nghiệp và xã hội.

Tài liệu tham khảo

[1]. Đặng Văn Chương (2020), *Cải cách giáo dục ở một số quốc gia Đông Nam Á từ thế kỷ 19 đến đầu thế kỷ 20 và bài học kinh nghiệm cho Việt Nam*, Nxb Đại học Huế.

[2]. Đặng Vũ Hoạt (2004), *Lý luận dạy đại học*, Nxb Đại học Sư phạm.

[3]. Nguyễn Thị Hằng (2013), Luận án tiến sĩ "Quản lý đào tạo nghề ở các trường dạy nghề theo hướng đáp ứng nhu cầu xã hội", Trường Đại học Giáo dục.

[4]. Hoàng Xuân Hiệp (2023), *Yếu tố cốt lõi giúp dệt may Bangladesh thu hút nhiều đơn hàng trong năm 2023 có phải do sản xuất xanh?*, truy cập ngày 10/10/2023 tại <https://vinatex.com.vn/yeu-to-cot-loi-giup-det-may-bangladesh-thu-hut-nhieu-don-hang-trong-nam-2023-co-phai-do-san-xuat-xanh/>.

[5]. Vũ Khuê (2023), *Ngành dệt may tập trung vào 3 vấn đề cốt lõi để hoàn thành mục tiêu xuất khẩu 39 - 40 tỷ USD*, truy cập ngày 12/10/2023 tại <https://vneconomy.vn/nganh-det-may-tap-trung-vao-3-van-de-cot-loi-de-hoan-thanh-muc-tieu-xuat-khau-39-40-ty-usd.htm>.

[6]. Nguyễn Thị Lệ (2017), *Kỹ thuật may cơ bản*, Nxb Giáo dục.

[7]. Tiêu chuẩn Việt Nam TCVN 6054:1995 về "*Quần áo may mặc thông dụng*" do Bộ Khoa học và Công nghệ ban hành.

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC KỸ THUẬT CẮT MAY CHO SINH VIÊN NGÀNH THIẾT KẾ THỜI TRANG TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH THANH HÓA

Trần Đình Lộc

Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa

Email: trandinhloc@dvttdt.edu.vn

Ngày nhận bài: 05/12/2023

Ngày phản biện: 26/12/2023

Ngày tác giả sửa: 10/01/2024

Ngày duyệt đăng: 26/01/2024

Ngày phát hành: 31/01/2024

DOI: <https://doi.org/10.55988/2588-1264/186>

Trong những năm gần đây, ngành công nghiệp may mặc đóng vai trò quan trọng đối với sự phát triển kinh tế của đất nước. Tuy nhiên, điểm nổi bật của ngành công nghiệp may mặc ở Việt Nam là gia công sản phẩm dựa trên ưu thế là nguồn lao động rẻ. Vì vậy, sinh viên tốt nghiệp ngành Thiết kế thời trang sau khi ra trường thường khó có thể tìm kiếm việc làm theo ước muốn ban đầu là trở thành nhà thiết kế thời trang. Để giúp sinh viên sau khi tốt nghiệp có nhiều hướng lựa chọn việc làm, đáp ứng nhu cầu xã hội, thì việc chú trọng vào giảng dạy các học phần kỹ thuật cắt may trong chương trình đào tạo trình độ đại học, ngành Thiết kế thời trang ở Trường Đại học Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thanh Hóa như là một hướng đi quan trọng trong việc bổ sung các kiến thức, kỹ năng cần thiết.

Từ khóa: Thiết kế thời trang; Kỹ thuật cắt may; Chất lượng đào tạo.